

Zes oorspronkelijk Nederduitse verhalen

Margaretha Jacoba de Neufville

bron

Margaretha Jacoba de Neufville, *Zes oorspronkelijk Nederduitse verhalen*. Ten Brink & De Vries, Amsterdam 1836 (tweede druk)

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/neuf002zes02_01/colofon.php

© 2018 dbnl

Willem, of er is geen waar geluk, dan in de deugd.

‘Ha! daar heb je den dag!’ riep de jeugdige SUZANNA, een tienjarig meisje, uit, toen de kindermeid de luiken van hare slaapkamer opende, op een' heerlijken morgen in de maand Julij van het jaar 1830; en de gordijnen van haar ledekantje openslaande, en zelve overeind gaande zitten, riep zij nogmaals: ‘ANTJE, wat is het mooi weder!’ - Haar broertje WILLEM, een knaapje van acht jaren oud, door haar geroep en het gestommel van ANTJE wakker geworden zijnde, geeuwde, wreef zich de oogen, en zeide: ‘Van daag wil ik eens niet zoet zijn.’ - ‘Droom je nog?’ vraagde SUZANNA; ‘kom, word ter dege wakker, en zeg dan: van daag wil ik eens regt zoet zijn;

want, weet ge niet, de nichtjes komen bij ons spelen!’ - ‘Wat geef ik om de nichtjes,’ hernam WILLEM: ‘ik heb het gezegd, en ik meen het, en ik blijf er bij, ik wil van daag eens niet zoet zijn!’ - ‘Een dwaas voornemen;’ hervatte zijn zusje, ‘kom, sta maar op, dan zult gij wel wijzer worden.’

WILLEM was doorgaans een zoet kind, een gehoorzame jongen, doch somtijds had hij zekere nukken, die hem zijn vaders ongenoegen op den hals haalden, en hem lastig voor zijne speelmakkers maakten. Ongelukkig greep hem een van deze nukken aan, op den dag, van welken wij hier spreken wilden. - In de nabijheid der stad *Haarlem*, waar WILLEMS ouders woonden, had zijn vader een' zoogenaamden theetuin, klein van omvang, doch van een' schop, van eene wiplank en van tuingereedschap voorzien, zoodat de kinderen, die zich daar kwamen vermaken, ruime gelegenheid vonden, zich op verschillende wijzen te verlustigen. Het voornemen was, op den dag, van welken wij spreken, vroegtijdig naar dien tuin te gaan, en zich, hetzij daar, hetzij in den fraaijen omtrek, met wandelen, loopen en springen te vermaken; en, om de vreugd te vergrooten,

waren de broeders kinderen van den heer FELTERS, twee lieve meisjes van 5 en 7 jaren, genoodigd om mede van de partij te zijn. Te tien uren des morgens was het geheele troepje gereed om den marsch aan te vangen; ieder moest iets dragen, opdat men in den tuin wat te knappen vinden mogt. De vader belastte zich met eene mand met eetwaren; de moeder met een pakje tafelgoed; de meid met eene kruik of zes vol bier en met een paar flesschen wijn. SUZANNA werd een korfje met glazen en theekopjes toevertrouwd; haar oudste nichtje KEETJE kreeg voor hare portie een kistje met zilveren lepels en vorken; het jongste meisje een foudraal met eenige messen, en WILLEM een trommeltje met gebak. Zoo verliet het gezelschap de stad, en trok het hek uit, den zeilweg op. Dan eer men aan den tuin aangeland was, miste men WILLEM; de vader riep hem, en terstond zag men hem, van tusschen het riet, dat langs den slootkant stond, ten voorschijn komen. Hem ziende, lette men er terstond niet op, dat hij de handen ledig had, dan toen men eindelijk, in den koepel was gekomen, en ieder wat hij gedragen had, moest nederzetten, werd het trommeltje met gebak

gemist. Aan WILLEM gevraagd zijnde, waar hij dat gelaten had, gaf hij tot antwoord: ‘het werd mij te lastig, daarom heb ik met de koekjes mij zelven en de kikkers gevoerd, en het trommeltje tusschen het riet laten staan.’ Hadde de vader dit antwoord gehoord, hij zou zeker zijn' zoon beknord, en gelast hebben, het trommeltje te gaan halen; doch de moeder alle knorpartijen wenschende te vermijden, zeide slechts: ‘wel foei, dat is zeer leelijk van u!’ en gelastte de meid, het verlorene trommeltje te gaan zoeken. Terwijl zij zelve een en ander uit de provisiemand, tot ontbijt gereed zette, gingen de kinderen in den tuin, om bloemen te plukken; zoo ras WILLEM zag, dat een van de meisjes zin had, hetzij in eene roos, of in eene violier, liep hij vooruit, scheurde die bloem af, en vertrapte ze onder zijne voeten; als SUZANNA hem verzocht, zulks na te laten, en bedreigde, anders aan vader over hem te zullen klagen, antwoordde hij: ‘gij weet, wat ik van morgen gezegd heb.’ en ging voort met kwaad doen. Toen moeder riep, dat het ontbijt gereed was, kwam ieder aanloopen en zette zich aan tafel. ‘Waar zijn de koekjes?’ vroegde de heer FELTERS. Zijne

vrouw, uit groote goedigheid WILLEM willende verschoonen, antwoordde: ‘ach! die zijn er niet, daar is een ongeluk mede gebeurd.’ - Maar ver van dat de vriendelijke wending, die zij aan de zaak gaf, haren zoon tot nadenken zou gebragt hebben, beging hij nieuwe ondeugendheden, wierp met opzet een kopje koffij omver, in den schoot van zijn oudste nichtje, stal de boterham van zijne zuster, en at die gulzig op, hoewel hij er eene op zijn bord had; klom op zijn' stoel en nam eene handvol suiker uit het potje, dat op het theeblad stond; in één woord, maakte het zoo grof, dat, terwijl zijn nichtje schreide, omdat hare jurk bedorven was, SUZANNA hem onvergenoegd aanzag, en de moeder hem verbood, de vader hem naar zich toe trok, een paar frissche oorvijgen gaf, en vraagde, of hij zich wel wat ordentlijker wilde gedragen. - Dan nog was zijne booze nuk niet verdwenen. Na het ontbijt verlangden de meisjes in den tuin touwtje te springen, en verzochten WILLEM te slingeren. Wel vatte hij het touw, maar gedurig liet hij de bogt zakken, of slingerde zoo langzaam of zoo hard, dat er geene mogelijkheid was goed te springen, en zelfs trok hij eens het touw

met zoo veel geweld aan, dat zijn jongste nichtje voorover, en zich oogen en mond vol zand viel, waarop nu weder deze aan het schreijen geraakte. Terwijl de andere meisjes dit kindje hielpen, en haar de oogen met een weinig water uitwiesschen, sloop WILLEM weg en verschool zich in zeker digt bewassen priëeltje, waar men hem later bezig vond met het opeten van eenige der koekjes uit de bewuste trommel, welke hij genomen en in zijne zakken verborgen had. 'Dat is nu al te leelijk,' zeide SUZANNA; dan hij lachte haar uit, en herhaalde slechts, wat hij vroeger gesproken had: 'gij weet, wat ik van morgen gezegd heb.' - Nadat hij zijn gestolen smulletje op had, kwam WILLEM weder bij de meisjes, die zich nu met schoppen wilden vermaken. Eerst vatte hij het trektouw, doch, onder het regelmatig aanhalen (waardoor het spel in het eerst goed ging) bedacht hij nogmaals kwaad, en begon nu zoodanig te rukken, dat de schop scheef draaide, en het weinig scheelde, of zijn zusje, die er op zat, ware er afgevallen. Daarom wilden zijne speelgenooten hem niet langer laten trekken; de twee oudste meisjes zouden dit nu doen, en het jongste op den

schop gaan; doch het verdroot WILLEM, daar alleen als toekijker bij te staan, hij zeide: 'ik wil geschopt worden! MIETJE moet er uit,' - en toen men hem te dien opzigte niet terstond wilde voldoen, pakte hij op eens de schoentjes van MIETJE aan, trok die gemakkelijk uit, liep er mede voort, en wierp ze over de schutting in de sloot, die achter den tuin was. 'Ach mijne mooie schoentjes!' riep het bedrukte kindje uit: 'ik heb ze hooren plompen! nu zijn ze voor altijd bedorven!' Natuurlijk had nu het schoppen een einde, en liepen de meisjes naar vader, naar moeder en naar de meid, om hulp voor de drenkelingen te vragen, want zonder aan den voorkant uit den tuin te gaan, en bij den koepel langs op het weiland te komen, kon men de sloot niet genaken. Wederom kreeg WILLEM een paar klappen van zijn' vader, toen deze vernam, wat er gebeurd was; dan wel ver, dat dit hem tot beterschap gebragt zou hebben, drong het hem, om nu ook zelfs tegen zijn' vader iets ondeugends te doen. De heer FELTERS was juist bezig eenige kroppen salade voor het aanstaande middagmaal te snijden, toen hij, om reden van de op te visschene schoentjes, van dat werk afgeroe-

pen werd. WILLEM nam zijne afwezigheid te baat, greep handen vol zand, wierp die op de kroppen, schudde het mandje toen frisch heen en weder, zoodat het zand tusschen de blaadjes drong, en veroorzaakte daardoor, dat de anders smakelijke spijs des middags tusschen de tanden kraakte, en schoon men door wasschen de salade zuiver had trachten te krijgen, altijd nog zandkorreltjes behield, die veel van hare lekkerheid wegnamen. - 'Maar leed WILLEM zelf dan daar niet door?' zullen mijne lezertjes misschien vragen: 'hij zal toch ook wel van geene krakende salade gehouden hebben?' - Ik antwoord: 'hij leed er niet door, want sedert hij eens een wurmpje in salade, die hij op zijn bord had, had gevonden, at hij die nimmermeer.' - Aan tafel had weder het oude spelletje plaats; WILLEM beging allerlei onhebbelijkheden, morste opzettelijk, plaagde de meisjes zonder ophouden, bleef, wat ook vader of moeder hem zeide, ongehoorzaam en stout. Zulk een gedrag wekte de ontevredenheid van den heer FELTERS op; zijn plan was geweest, na het eten met de kinderen naar de nabij zijnde duinen te wandelen, en hen daar te laten spelen, maar zon-

der schoenen kon MIETJE niet mede, en de haren waren nog te nat om ze aan te trekken. Met de (door de koffij van 's morgens bevlekte, en door de pogingen om die eenigzins uit te wasschen) gekreukelde jurk, wilde moeder FELTERS haar nichtje ongaarne door het dorp *Overveen* (waar men door moest, om aan het duin te komen) laten loopen; en WILLEMS, haar bekend voornemen, om *niet zoet* te zijn, gaf SUZANNA niet veel lust, om in zijn gezelschap uit te gaan. Dit alles zamengenomen, begon er zekere verveling te heerschen, die den heer FELTERS deed besluiten, zijne vrouw te verzoeken, het medegebragte goed wat spoedig op te redden; en zoodra dit gedaan was, den terugtogt naar de stad te beginnen. Dan dien terugtogt konde MIETJE op hare kousen ook niet doen - zoo beval de vader WILLEM zijne schoenen uit te trekken, die aan zijn nichtje te leenen, en zelf zich met een paar holsblokken (die hij aan een boeren jongetje uit de buurt gevraagd had) te behelpen. Dit stond den boozen knaap niet aan, hij werd echter gedwongen te gehoorzamen; en nu moest hij nog bovendien, met het gebruikte servetgoed, waarvan een pak gemaakt was, op den rug,

en met de natte schoentjes in de hand, voorop loopen. Wanneer hij eens stilstond, klagende over pijn aan de voeten, of over de zwaarte van zijn pak, sloeg hem de vader voort met een' stok, dien hij met dit oogmerk van een' boom afgesneden had. Nu begon WILLEM zelf te schreijen, en tranen stroomden uit zijne oogen, toen hij het hek aan de zijlpoort te *Haarlem* weder binnentrad, zoodat de voorbijgangers hem medelijdend aanzagen en stil bleven staan, als wilden zij vragen: 'wat scheelt dat arme jongetje toch?' - Doch dan zeide hun de vader: 'lieve menschen! beklag hem niet; gij ziet een zeer ondeugend kind, dat wel degelijk straf verdiend heeft.' Als zij dit hoorden, lachten de menschen, wendden het hoofd van WILLEM af, en zeiden: 'sla er dan maar op, oude heer!' - Dat lijd en die smaad vermurwden eindelijk WILLEMS hart, en verdreven zijne nuk. Te huis gekomen zijnde, schopte hij zijne holsblokken uit, wierp het pak en de schoentjes neder, en ging zelf al klagende en weenende op den grond liggen. Nu rukte hem zijn vader overeinde, en vraagde: 'hebt gij nu dezen dag veel plezier gehad?' Deze vraag met hoofdschudden beantwoord

zijnde, vervolgde de heer FELTERS: 'ik schaam mij voor uwe nichtjes, dat ik haar zulk een' kwaden jongen tot speelgenoot gegeven heb; hoe komt het toch, dat gij u heden zoo schandelijk hebt gedragen?' - WILLEM antwoordde: 'doordien ik dezen morgen voorgenomen had, niet zoet te zijn.' - 'Voorgenomen!' riep de vader met verontwaardiging uit, 'voorgenomen niet zoet te zijn! wel foei, zoo is uw gedrag nog slechter dan ik het gedacht had; als men door overijling of iets dergelijks faalt, is er verschooning te vinden; maar als men met opzet kwaad doet, is de straf onvermijdelijk. Gij zult dan nu ook, buiten hetgeen gij reeds geleden hebt, eene geduchte straf ondergaan; doch eerst moet ik weten of gij nu, kwaaddoende, gelukkiger geweest zijt, dan wanneer gij goed doet, en of gij van uw onhebbelijk gedrag meer voordeel hebt geplukt, dan gij anders doet, als gij zoet zijt?' - WILLEM antwoordde: 'neen.' De vader vervolgde: 'dat is mij ten minste lief; noch gij, noch uwe zuster, noch uwe nichtjes hebben zich heden vermaakt, terwijl uwe moeder en ik, het partijtje alleen om u allen eene gulle vreugd te doen smaken, uitgedacht hadden.

Gij hebt dus niet alleen uwe ouders en speelgenooten beleedigd, maar ook u zelve geplaagd en benadeeld. Zoo is het altijd met een' slechte, die zich onder goeden vermengt. Alle kwaad verstoort anderer genoegen, brengt eigen kwelling mede, en kan nooit op geluk uitloopen. Nu, vertrek naar uwe kamer, daar zal ik u in de donkere kleederkas voor vier dagen opsluiten, geen ander licht zult gij zien, dan dat door het luchtgat in de kasdeur, zal komen; hoewel uwe voeten en schouderbladen u thans zeer doen, zult gij op den planken vloer moeten slapen, en dagelijks zal men u tot uw voedsel, een stuk brood en eene kruik met water, door het genoemde luchtgat toereiken. Na verloop der vier dagen zal ik u komen vragen, wat gij dan *voorgenomen* hebben zult; en verder naar bevind van zaken met u handelen.' - WILLEM schrikte op het hooren aankondigen dier straf, dan, begrijpende dezelve verdiend te hebben, zeide hij slechts: 'ik weet, vader! dat wanneer gij de kas weder opent, mijn voornemen wezen zal: *zoet te zijn*; want nu reeds heb ik besloten, altijd zoet te wezen.'

De straf werd volvoerd; WILLEM onderwierp

zich gedwee aan dezelve; toen de akelige vier dagen om waren, antwoordde hij op zijn vaders vraag: 'ik neem voor zoet te zijn,' daarop werd hij weder in gunst aangenomen; hij bleef zijne belofte getrouw, was nimmermeer stout, en had ook nooit meer nukken; zoodat, toen den volgenden zomer, weder een togtje naar den tuin, gelijk aan het voorgaande, plaats had, WILLEM door zijne gehoorzaamheid, dienstvaardigheid, ordentlijk gedrag en zucht om zuster en nichtjes alles ten meesten genoegen te doen, zijne ouders zeer over hem voldaan maakte, en als een alleraangenaamste speelgenoot, door de meisjes geroemd werd. En hij zelf! hij vermaakte zich als een koning, en zeide 's avonds, te huis zijnde en zijn' vader voor het partijtje bedankt hebbende, op een' vrolijken toon: 'ha! nu behoef ik niet weder naar de donkere kas! ik neem nogmaals voor, altijd zoet te wezen!' - 'Goed!' zeide de vader, 'gij hebt nu deze groote waarheid geleerd: *Er is geen waar geluk, dan in de deugd!*'

De onvergenoegde.

HENDRIK was de eenige zoon van schatrijke ouders. Dewijl deze zeer goedhartig waren en gaarne alles deden, wat in hun vermogen was om hun kind met hen te doen deelen in al wat het leven gemakkelijk en aangenaam maken kon, was het jongetje wat al te veel aan het involgen van zijne begeerten, aan het verkrijgen van wat het verlangde, en aan allerlei genietingen, waarvan doorgaans kinderen van zijne jaren verstoken zijn, gewend. Dit maakte **HENDRIK** geenszins gelukkig, integendeel, hem werd eene onvergenoegdheid eigen, die zijn leeren, zoo veel en zoo weinig dit dan ook was, zijn spelen, zijn' omgang met huisgenooten, vrienden en gezellen verbitterde, en ten gevolge had, dat hij zich vaak schromelijk verveelde, wanneer anderen zich uitstekend vermaakten. Wij willen dit, door het verhalen van het een en ander uit

zijn wedervaren, duidelijker trachten aan den dag te leggen. - Het was winter, dikke sneeuw bedekte den grond, en een weinig vorst had de oppervlakte van de sneeuw hard genoeg gemaakt, om er met eene slede gevoegelijk over te kunnen rijden. Nu had HENDRIK op zijn verzoek, van zijne ouders een zeer net gemaakt narrensleedje present gekregen, benevens een tuig met bellen, dat voor zijn' grooten bok van pas gemaakt was. Hij had verlof gekregen om zich den dag, nadat dit nieuwe speeltuig in den avond te huis gebragt was, er zich in den tuin mede te mogen vermaken. 'O dat ik nog dezen geheelen langen avond dóormoet!' zeide HENDRIK: 'voor dat ik dat lieve gele narretje gebruiken kan, en dat mooie rood lederen tuig op den rug van mijn' witten bok leggen! waarom is mij dit alles niet eenige uren vroeger gebragt!' Een ander kind zoude zich in het bezit onvoorwaardelijk verheugd hebben, doch de minste belemmering in het voldoen aan zijne verlangens HENDRIK altijd baloorig makende, dreef ook nu bij hem de onvergenoegdheid boven. De zoo gevreesde lange avond werd door hem verkort, op eene wijze, die al mede zijne onaangename ge-

moedsgesteldheid aan den dag leide, namelijk, door vroeg naar bed te gaan. Eer hij insliep vraagde hij welk weder het was, en vernam, dat er donkere wolken langs de maan heenvlogen, dat het een weinig regende en vrij hard waaide. Dit deed hem vreezen, dat hij den volgenden dag zijnen nar niet zou kunnen gebruiken, en al knorrende tegen den ontijdigen dooi, sliep hij in.

Inderdaad regende het den nacht door al harder en harder, en in plaats van eene stevige, gladde baan, vond HENDRIK den volgenden morgen in den tuin, eene soort van moeras, zoodat het onmogelijk zou geweest zijn, al hadde hij dit beproefd, om er zijn' bok en zijne slede in voort te krijgen. Geheel bedrukt en moedeloos, stond nu het knaapje daar; als of hem een wezenlijk ongeluk ware overgekomen, klaagde hij over zijne teleurstelling; vruchteloos zeiden zijne ouders hem: 'de winter is nog niet ten einde, het zal nog wel eens sneeuwen en vriezen.' Vergeefs kwamen een paar speelmakkertjes bij hem, en zochten hem te troosten door een ander tijdverdrijf, namelijk, het werpen met sneeuwballen, voor te slaan, zeggende: 'tot het maken van

sneeuwballen is het weder ons gunstig geweest, dewijl de sneeuw zich nu gemakkelijker laat kneden, dan toen zij hard bevrozen was.' HENDRIK had nu eens zijne zinnen op het gebruiken van den nar gezet, en wat hem anders ook vermaakt zou hebben, gold thans niets in zijn oog; ja, toen een paar dagen later versche sneeuw gevallen was, en de daarop gevolgde vorst de rijbaan weder goed gemaakt had, zoodat het uitgestelde vermaak genoten kon worden, verdroot hem dit weldra, omdat nu zijne kameraden geene gelegenheid hadden bij hem te komen, en bleef hij ontevreden, dewijl hij, toen zij daar waren, niet had kunnen rijden. Zijn vader hem met een knorrig aangezicht in den mooijen nar ziende zitten, vraagde, wat er nu weder aan scheelde; en dit vernomen hebbende, zeide: 'Het is dwaas van u, HENDRIK! dat gij u telkens door de ontevredenheid laat overheerschen; indien gij zoo voortgaat, zult gij waarlijk nooit veel geluk in uw leven hebben, want niets is volmaakt, altijd is er iets dat men wel een weinig anders zou willen hebben; gewent men zich nu niet, dit eenigzins gebrekkige over het hoofd te zien, zoo kan men nimmer regt

genot hebben van hetgeen men heeft.' Dan 's vaders redenering maakte weinig indruk op den jongen, die veel vroeger dan het noodig zou zijn geweest, zijn' bok en zijnen nar op den stal zettede.

Toen de lente aan den winter opgevolgd was, gingen HENDRIKS ouders met hem, hunne fraaije hofstede betrekken. Hem was daar een bijzonder plekje gronds beloofd, waar hij zou mogen poten en planten naar zijn welgevallen. Van dit tuintje had hij zich veel genoeg voorspeld, en zich voorgesteld, dat het zou geplaatst zijn in de nabijheid van den boomgaard - iets, hetwelk hij verlangde, om gemakkelijk, zonder door iemand bemerkt te worden, het een of ander ooft, naarmate dit rijp worden zou, te kunnen gaan plukken en opeten. Dit plan van den zoon, hetwelk de vader vermoedde, had dezen juist doen besluiten, het tuintje aan eenen geheel anderen hoek van zijne hofstede te laten aanleggen. Zoo ras nu HENDRIK buiten gekomen was, vraagde hij naar zijne nieuwe bezitting; men geleidde hem derwaarts; doch schoon hij een bekwaam plekje gronds voor oogen had, rijkelijk met bloemen beplant, van grasbanden voor-

zien, alsmede van eenige toegemaakte bedden, waarop hij naar welgevallen het eene of andere zou kunnen zaaijen of planten, en omringd door een net van geschilderd latwerk gemaakt hekje - dewijl de tuin niet gelegen was, waar hij dien gewenscht had te vinden, betoonde hij zich in plaats van verheugd, geheel onvergenoegd, wist zijn' vader geen den minsten dank voor diens zorg, om alles in orde te laten brengen, en zeide, dat hij van dien tuin weinig gebruik maken zou. - 'Gij zult u, hoop ik, wel bedenken,' antwoordde de vader, 'laat uwen tuin overmorgen zien aan uwe neefjes, die hier dan komen logeren, en hoor eens, wat zij er van zeggen, eer gij vast besluit in uwe ontevredenheid te volharden. Waarlijk, gij moet niet denken, dat gij met al dat morren, u behagelijk bij mij maakt; ik vind het al zeer onbehoorlijk, dat gij zoo ongevoelig blijft voor al wat ik voor u doe, wanneer slechts iets daaromtrent niet juist naar uwe opgevatte meening uitvalt. Weet gij wel, dat ik u dezen tuin even zoo goed kan ontnemen, als ik hem u geven kon? en dat ik hem ook weder aan mijnen grond zal trekken, indien gij weigert er, gelijk het

betaamt, een vrolijk en dankbaar gebruik van te maken?’ HENDRIK antwoordde niet, en bleef bedeesd bij den tuin staan, terwijl zijn vader voortwandelde. De neefjes op den bepaalden dag gekomen zijnde, werden door HENDRIK naar den tuin gebragt. ‘Wel jongen!’ riep JACOB uit, zoodra hij dien zag: ‘zijn al die bloemen voor u, en moogt gij hier planten wat gij wilt! wel dat is overheerlijk, ik zou mijn' halven spaarpot wel geven voor zulk eene bezitting!’ En ARNOUD voegde daar bij: ‘zie eens dat fraaije hekwerk, waar de kamperfoelie zich zoo aardig om heen slingert, en die groote boomen, die er buiten staan en zulk eene aangename lommer over dat zitbankje geven, ik zou denken, zoo rijk als de koning te wezen, indien ik zeggen kon: dit is *mijn* tuin! Ik kan niet begrijpen, dat gij er niet mede tevreden zijt!’ Gedurende den tijd, dien de genoemde neefjes op de hofstede doorbragten, vermaakten zij zich grootelijks met hetgeen HENDRIK versmaadde, en de bezitter van zoo veel goed had er geen genot van, doordien hij zijne ontevredenheid niet beteugelde.

De zomer daar zijnde, werden de aardbeziën en frambozen in HENDRIKS tuin, gelijk overal,

rijp; het plukken en eten van deze lekkernijen, deed den jongeling voor eene wijl vergeten, dat zijne bezitting niet nabij den boomgaard gelegen was, en verzoende hem dus eenigermate met zijnen tuin; dan weldra zag hij karsen op zijn vaders tafel, van welke hij er een stuk of zes voor zijne portie kreeg - geen kersenboom was in zijn' tuin geplant, dit verzuim, gelijk hij het noemde, deed zijne onvergenoegdheid weder ontvlammen, aardbeziën en frambozen lustte hij nu niet meer, en hoezeer hij ook die vruchten hoorde prijzen door kinderen uit de buurt, die bij hem kwamen spelen, en wie het verlov van ze te mogen opeten grootelijks verheugde; karsen alleen konden hem nu behagen, en die niet in overvloed te kunnen magtig worden, deed hem al, wat hij anders genieten kon, voorbijzien. Al wederom werd hij door zijn' vader berispt: 'Kind!' zeide deze: 'wees toch tevreden met hetgeen gij kunt genieten, zonder altijd meer of iets anders te willen hebben. Zie hoe blijde uwe buurkinderen zijn, met de vruchten die gij verwerpt. Gij weet niet zeker, dat gij altijd, wanneer gij dit mogt verlangen, aardbeziën en frambozen zult kunnen magtig wor-

den; wees dan toch dankbaar nu gij die slechts voor het plukken hebt, en weet, dat ik u, indien gij er geen gebruik van gelieft te maken, niet toestaan zal, andere vruchten te proeven.' HENDRIK zweeg, doch plukte en at dagelijks, daar zijn vader het zag, eenige aardbeziën en frambozen, doch meer omdat hij de bovengemelde bedreiging vreesde, dan omdat hij tevreden was met zijn fruit.

In het najaar, toen de meerdere koelheid der lucht, het maken van sterkere lichaamsbeweging veroorloofde, klaagde HENDRIK meer dan eens over het gemis van eene kegelbaan, gelijk hij er eene bij een' zijner bekenden gezien had - en zijn vader was vriendelijk genoeg, eene kegelbaan te laten maken. Wat denkt gij wel, Lezer! dat HENDRIK zeide, toen hij die baan, met al haar toebehooren, daar in orde voor zich zag? Gij zult het niet raden, daarom wil ik het verhalen; hij zeide: 'Alleen kan ik op die baan niet spelen! al de jongens uit de buurt moeten bijeen geroepen worden om mede te doen.' Toen zijn vader hem onder het oog bragt, dat het daartoe dien dag te laat was, keerde hij zich om, en bleef geheel uit zijn humeur. Den volgenden dag werden,

door eene overgroote toegeeflijkheid van den vader, welke waarlijk de zoon niet verdiende, de bedoelde kinderen genoodigd, sommige mogten komen, anderen niet; ongelukkig waren juist degenen die bedankten, zij, welke HENDRIK het liefst gehad zou hebben; dus, schoon hij nu gelegenheid tot spelen had, bleef hij onvergenoegd, en verlangde een ander tijdverdrijf. Een zijner kameraden had hem het drijftollen als zeer gemakkelijk afgeschetst; terstond vraagde HENDRIK zijn' vader om een' drijftol en eene zweep; wat hij verlangde, werd hem bezorgd, dan hij kon het opwinden en werpen niet leeren, en toen een ander dit voor hem gedaan had, zag hij geene kans om den tol voort te slaan; niet gewend zich veel moeite te geven om iets door oefening te leeren doen, verdroot hem weldra zijn vruchteloos pogen, en onvergenoegd over eene teleurstelling, waaraan hij door zijne onhandigheid alleen schuld had, wierp hij tol en zweep gramstorig van zich af. Nu werd de vader regt boos. 'Ondankbare jongen!' sprak hij: 'wanneer toch zult gij aan mijne lessen en vermaningen gehoor geven, wanneer toch zult gij goedvinden u te beteren! Gij zoudt verdie-

nen, dat men u al uw speelgoed afname, en u tot stilzitten dwong, totdat gij geleerd hadt prijs te stellen op hetgeen gij, zonder er eenige erkentelijkheid voor te betoonen, bezit; een ding ten minste zal ik, om u te straffen, doen. Niets nieuws, waarnaar het verlangen bij u op mogt komen, zult gij verkrijgen, tot dat ik bemerk heb, dat gij u, met hetgeen reeds het uwe is, hebt leeren vergenoegen.' Waarlijk, veel meer dan deze straf, verdiende de altijd ontevredene HENDRIK; want ziet, lieve kinderen! het jongetje had, behalve allerlei speelgoed, dat wij nu niet eens hebben genoemd, een' bok en een narresleedje, dat des zomers op wielen gezet, als een wagentje gebruikt kon worden; hij ging, wanneer het mooi weder werd, naar buiten, had een' tuin, vele bloemen, sommige vruchten, eene kegelbaan, een' drijftol om zich mede te vermaken, en hij was en bleef onvergenoegd!! hoe velen onder u zouden met slechts één van al die voorwerpen, en gelegenheden om zich te vermaken, bij uitstek en eens vooral tevreden zijn? O men maakt zich zelve zoo ongelukkig wanneer men altijd murmureert! Doch hoort het einde van de historie. Na verloop

van tijd werd HENDRIKS vader van rijk, dat hij geweest was, arm. Bok, narresleedje of wagentje, de hofstede en dus ook de kleine tuin, met al de bloemen en vruchten, en met de kegelbaan - werden verkocht. In een zeer klein huisje gingen de ouders wonen, en HENDRIK moest, in plaats van meest altijd te spelen, nu wezenlijk iets gaan leeren, om den kost met der tijd te kunnen verdienen. Zoudt gij het gelooven! toen eerst ontdekte hij, hoe kwalijk hij gehandeld had, toen hij altijd zoo onvergenoegd was; toen eerst bemerkte hij, hoe veel hij gehad had, zonder er prijs op te stellen, en hoe veel hem nu ontbrak, dat hij voor dezen met minachting had verworpen; zijn' drijftol zelfs, dien hij zoo roekeloos versmaad had, zou hij nu gaarne terug gehad hebben, maar die was verloren geraakt; vruchten te koopen, was de ouders te kostbaar, dus proefde HENDRIK nu zelfs geene aardbeziën meer. Bloemen - ja die zag hij, ala de Joden er mede te koop liepen, maar zelfs het kleinste ruikertje in eigendom te hebben, was hem ontzegd. Verstoken van veelsoortig genot, begon HENDRIK thans prijs te stellen op de geringste kleinigheid, die hem eenige ver-

strooijing van zijne treurige gedachten aanbragt; wanneer hij zich enkele reizen in gezelschap van oude speelmakkers bevond, was hij uitermate tevreden met ieder spel, dat door hen voorgeslagen werd, en met elk speeltuig, dat zij hem leenden, of met het minste lekkernijtje, dat zij hem gaven. Deze zijne nieuwe gemoedsgesteldheid hem eens eigen geworden zijnde, behaagde hem veel beter, dan de oude gedaan had, en de arme weltevredene HENDRIK was veel gelukkiger, dan de rijke, onvergenoegde HENDRIK plagt te wezen.

Leert uit het u hier voorgestelde, lieve kinderen! wie gij ook zijt: vooreerst, dat het niet altijd de vergenoegdste menschen zijn, die alles kunnen krijgen wat zij hebben willen; ten tweede, dat de onvergenoegdheid het zoetste genot verbittert; en eindelijk, dat men, in welken stand men ook geplaatst zij, zich de weltevredenheid moet aanwennen, indien men wenscht gelukkig te zijn; want de vergenoegde vindt vermaak in kleinigheden zelfs, de onvergenoegde verveelt zich zelve en anderen, al heeft hij veel meer dan zijne kameraden ooit zouden durven begeeren.

De rozen.

Eene moeder ging op zekeren schoonen maandag morgen, in de maand April, met LOUISE, haar tienjarig dochtertje, op de Bloemmarkt te *Amsterdam* eens zien, wat daar al voor mooiye planten, heesters en bloemen te kijk en te koop waren. Eene groote menigte van allerlei soorten prijkte op tafeltjes onder de boomen, en in de kelders onder de huizen, waar sommige gewassen, die de schrale voorjaarslucht nog niet wel verdragen kunnen, voor dezelve beveiligd, te koop staan. Veel was er, dat LOUISES aandacht trok en hare begeerlijkheid opwekte, doch voornamelijk had zij zin in een potje met een rozestekje, dat eene overgroote menigte nog geslotene knopjes droeg. ‘Lieve moeder!’ sprak zij: ‘indien gij iets koopen wilt, moest het dit potje zijn! Hoe schoon ook de andere met bloeiende planten versierd zijn, en hoe

fraai mij ook de kleuren van vele opene bloemen toelagchen, nergens zie ik zoo vele knopjes; had ik dit stekje, ik zou het in den tuin achter ons huis planten, en den geheelen zomer zouden wij rozen hebben!’ - ‘Ik voor mij,’ antwoordde de moeder: ‘zou liever dit andere rozestekje van eene provincie-roos koopen; wat gij bedoelt, is slechts dat van eene maandroos.’ - ‘Maar hoe weinig knopjes zitten daaraan!’ hernam LOUISE; en de moeder, bij wie de gedachte opkwam, dat zij welligt uit de rozestekjes eene nuttige leering voor hare dochter zou kunnen trekken, vraagde naar den prijs van het eene en van het andere potje, kocht ze beide, en liet ze aan haar huis brengen. Nog dienzelfden dag was LOUISE, met toestemming van hare moeder, drok bezig met het uitzoeken van een plekje in den tuin, waar beide nieuwkoopjes behoorlijk ruim en luchtig staan konden, en dagelijks door het zonnelicht bestraald en verwarmd worden. Voorts werd niets verzuimd, om het welig opgroeijen der stekjes te bevorderen, zij werden van tijd tot tijd met frisch water begoten; wanneer de zon al te sterk brandde met eene, eenigzins voorwaarts geplaatste

rietmat overschaduwde, en althans zeer zorgvuldig van ongedierte gezuiverd. Bijna dagelijks telde LOUISE de knopjes van haar lievelingetje, welke steeds in getal vermeerderden; doch werd ook met genoegen gewaar, dat aan het andere stekje allengs meer en meer knopjes kwamen. Deze opmerking eens aan hare moeder mededeelende, zeide deze: ‘het verheugt mij, lief kind! dat gij mijn meest begunstigd stekje toch ook met aandacht gadeslaat. Let er wel op, gij zult hier telkens zeven knopjes aan eenen stengel vinden, een in het midden, daar ter zijde twee, voorts wat lager twee, en nog eens twee, eene bijzonderheid, die mij wel eens heeft doen denken, dat daarom de rozen, uit die knoppen voortkomende, *Provincierozen* genoemd zijn, naar het getal van de oude, ook zeven provinciën, waaruit ons vaderland, toen het nog een Gemeenebest heette, zamengesteld was. Dan ik geef u dit slechts als eene gissing, niet als eene zekere waarheid op. Iets integendeel dat vast gaat, is, dat er zekere groene insekten zijn, die bij voorkeur op de knopjes azen; andere hechten zich wel aan de bladeren, doen die omkrullen en verdorren, maar deze kruipen door

een klein gaatje, dat zij zelven boren in den knop, en eten daar de wordende bloem op, zoodat, indien men ze laat begaan, geene roos ten voorschijn komt, en het knopje verwelkt en afvalt. Die insekten zijn moeilijk te vinden, gij moet zeer voorzigtig met eene speld ze in hunne schuilplaats opzoeken en uit het kleine gaatje halen, anders komt er, gelijk ik zeide, niets van de bloem, al staat het stekje ook nog zoo welig in blad.' - LOUISE volgde haar moeders raad, en bemerkte al ras hoe wél die gegrond was geweest, want dagelijks had zij gelegenheid, de bewuste groene insekten op te sporen en te vangen, doch het verwonderde haar, dat dezelve meest altijd in de knopjes van de provincierozen, en niet dan zeer zelden in die van de maandrozen doorgedrongen waren, eene reden te meer voor haar (die het opzoeken der insekten een onaangenaam werk vond) om nog meer dan te voren *haar* stekje, boven dat van hare moeder te verkiezen. - Eindelijk opende zich een der veelvuldige knopjes van de geliefkoosde plant, en een allerliefst, teeder gekleurd maandroosje kwam voor den dag. Hoe blijde was LOUISE, en hoe vermeerderde hare vreugd,

toen dagelijks meer opene roosjes zich lieten zien, zoodat welhaast het geheele stekje één' grooten ruiker geleek. Terwijl het zoo in al deszelfs luister daar stond, zwol langzaam, doch meer en meer, de eerste knop van de provincierozen, eindelijk ontwikkelde zich die, en eene heerlijke, groote, met krachtig, verrukkelijk schoon rozerood prijkende bloem, vertoonde zich. De moeder, die ditmaal vroeger in den tuin gegaan was, dan LOUISE, bemerkte de ontlokene roos het eerst, en riep hare dochter. 'Ha!' zeide deze, zoodra zij de roos zag, 'welk eene heerlijke bloem!' en nu die van nabij beschouwende: 'wat riekt ze lekker!' - 'Ja!' sprak de moeder: 'dat heeft zij ten minste bij uwe maandroosjes vooruit!' - 'Waarlijk!' hernam het meisje: 'die geur is zoo aangenaam, dat ik nu haast meer van uw stekje, dan van het mij[ne] zou beginnen te houden; want al mijne ro[o]sjes te zamen, rieken zoo heerlijk niet, als deze eenige bloem!' - 'Mijn kind!' sprak nu de moeder: 'gij ziet hier het beeld van iets, dat in de natuur veelvuldig plaats heeft. De Voorzienigheid, schoon al het geschapene mildelijk met vele voorregten beschenkende,

heeft zoo wel aan sommige bloemen, als aan sommige dieren, ja als aan sommige menschen, bijzondere en meer uitmuntende hoedanigheden doen te beurt vallen; elke soort evenwel behoort tot de schakel der nuttige voorwerpen, moet volgens Gods plan wezen zoo als het is, en mag ons nimmer tot minachting van het minst bevoorregte doen overslaan. Veel in getal, gelijk de rozen zonder reuk, zijn de onkundige menschen, en weinige in vergelijking de wijzen, zoo als er ook weinig welriekende rozen aan het provincie-rozen stekje zijn. Doch dit is de orde der dingen, waar altijd het uitstekende het kleinste in getal is. In den omgang onder de menschen evenwel, is het uitstekende het verkieslijkste: voor een' tijd kan men de onkundige menigte verdragen, doch zoodra een wijze ten voorschijn treedt, wordt zij tot last. Men kan veel zotteklap eene wijl aanhooren, doch zoodra een, die verstandig redeneert, den mond opent, verveelt der dwazen taal. Veel onkundigen te zamen, kunnen niet zoo zeer behagen, als één verstandige alleen, doch gelijk ik reeds zeide, tot wijze einden zijn allen daar. Hecht u nimmer aan een groot getal, hetzij vriendinnen of bekenden, alsof

de menigte u gelukkig maken, of den tijd aangenaam doen slijten zou, maar zoek weinige, doch verstandige gezellinnen, kies met der tijd ééne wijze vriendin; de uren met dezulke gesleten of met haar alleen doorgebracht, zullen u zeer kort vallen, en nuttig besteed kunnen worden tot vorming van uw hart, en oefening van uw eigen verstand. De geur dezer roos is als de geest van eenig mensch, die hem behagelijk maakt; de nietsbeduidendheid van den reuk, welken de maandrozen afgeven, als de domheid van vele menschen, die men, al zijn zij uitwendig schoon, niet beminnen kan, en die maakt, dat men hun gezelschap ontwijkt, zoo ras men weinige verstandigen kan vinden. De voortreffelijkheid van de provincie- boven de maandrozen hebben u, eer gij die zelve ontdektet, de insekten aangewezen; gij vindt er meer op de eerstdan op de laatstgenoemden, waarom? omdat zelfs die kleine diertjes de geurigheid dezer bloemen wisten te onderscheiden, en te verkiezen boven de lafheid der andere. Schoon gij, om de moeite, welke zij u veroorzaakten, mijn stekje nog minder dan te voren begont lief te hebben, hebben toch zij u de meerdere

waarde van hetzelfde (hoewel gij dit niet bemerkt hebt) aangewezen, en u als het ware willen leeren, dat grootheid van getal, niet altijd de verdienste der voorwerpen uitmaakt, maar dat er in enkele soms eene innerlijke waarde zit, die, zoodra zij zich ontwikkelen, ten voorschijn komt.' - LOUISE begreep de redenering van hare moeder; van dat oogenblik werd haar de stek der provincie-rozen liever, dan de andere, zij pastte eerstgenoemde met eene verdubbelde belangstelling op, en als er speelmakkertjes bij haar kwamen, die de maandrozen bewonderden, zeide zij: 'Ik beken het! zij zijn in hare soort lief en mooi, doch kijk liever naar deze, en let op derzelver geur. Mijne moeder noemt de maandrozen, lichamen zonder ziel, en vergelijkt de provincie-rozen, bij geestige menschen.' Dan lachten de kinderen, en zeiden: 'uwe moeder heeft waarlijk gelijk!' En als na verloop van tijd de provincie-rozenstek tot eene krachtige struik opgewassen en meer en meer bloemen dragende, eene van dezelve door LOUISE aan een vriendinnetje vereerd werd, stelde men dit geschenk op hooger' prijs, dan dat van een' ge-

heelen ruiker (zonder reuk) van de maandrozen. -

Waartoe, lieve kinderen! die dit vertelseltje lezen zult, moet het u, denkt gij wel, dienen? Om u te doen begrijpen, hoe nuttig het voor u is, uw verstand te scherpen en kunde te verkrijgen; zoo doende zult gij in de maatschappij prijken, als der provincieroos in LOUIZE'S tuin; zoo gij integendeel dom blijft en het leeren verzuimt, zult gij niet beter worden dan de maandroos, en zal men ook u noemen: een ligchaam zonder ziel! En schoon men ook domooren dulden moet, is het niet aangenaam, tot hun getal te behooren.

De onbehulpzame.

Na het eindigen hunner lessen, kregen op zekeren schoonen zomer-avond van het jaar 1831, de kinderen van den heer WESINK verlof, om op een ruim weiland, aan de overzijde van den weg, welke langs zijne buitenplaats liep, te gaan spelen. Reeds waren andere kinderen daar, op soortgelijke wijze bezig, en weldra waren op genoemde weide meer jongens en meisjes, dan doorgaans koeijen en schapen, bijeen. Onder zoo groot een' troep waren, gelijk wel te begrijpen is, vriendelijke en onvriendelijke, zoete en stoute, behulpzame en eigenzinnige kleinen; gevolgelijk ging, wat zij ook speelden, niet alles geheel in der minne; er werd dikwijls gekrakeeld, en wel eens deelde de eene jongen aan den anderen klappen uit; doch kort daarop werd de vrede dan weder gemaakt en het spel voortgezet, tot dat een nieuwe twist ontstond. Meer dan de andere kinderen, gaf de oudste zoon van den heer WESINK, een knaapje van

negen jaren oud, wiens naam FERDINAND was, door zijne norsche onbehulpzaamheid, aanleiding tot oneenigheden. ‘Gooi mij den bal weder toe!’ riep de kleine JACOB, die den bal geworpen had, van het eene eind der weide, naar het andere, waar FERDINAND stond, doch deze bleef stil staan, bukte niet, en de bal rolde in de sloot. ‘Houdt mij bij mijne jurk vast!’ zeide MINA, het grootste meisje onder de aldaar verzamelden: ‘zoo zal ik plat op den grond gaan liggen, en hem met dit stokje trachten te krijgen!’ Dan FERDINAND wilde geene hand uitsteken - en de bal dreef hoe langer hoe verder voort. - Een hond kwam het land oploopen, blaffende tegen een' vlieger, welken FERDINANDS broeder PIETER, uit al zijne magt loopende, poogde te doen opgaan, maar die geenen wind genoeg vattende, telkens zakte, weder even opsteeg, doch dan weder nederzakte, zoodat de staart niet van den grond kwam. ‘Jaagt den hond weg!’ riep PIETER den anderen kinderen toe; zij deden hun best; FERDINAND echter niet, en de zwarte poedel, die zoo nabij FERDINAND heen liep, dat deze hem, zoo hij gewild had, gemakkelijk bij den halsband had kunnen grij-

pen en tegenhouden, pakte den staart van den vlieger met zijne tanden, slingerde er mede heen en weder, zoodat de vlieger nederviel, en scheurde dien toen met krabben en bijten aan flarden. - KAREL, een' schoonen vlinder ontdekt hebbende, die van het eene op het andere grasbloempje vloog, soms een oogenblik stil zat, doch dan weder verder op fladderde, vervolgde dien vlinder, en poogde hem lang vruchteloos te vangen; eindelijk verschool zich het insektje zoodanig onder de blaadjes eener plant, dat KAREL meende, indien hij er spoedig genoeg nabij kon komen, om zijnen hoed over de plant te werpen, hij zeker zijne prooi zou magtig worden. Nu was FERDINAND bezig met duikelen, op een' kleinen afstand van het plekje, dat KAREL in het oog had. 'Ei!' zeide nu deze, 'houdt even op, de vlinder zit daar, help mij, om hem te vangen!' Dan FERDINAND hield zich, als hoorde hij dit verzoek niet, duikelde over de bewuste plant heen, en de verschrikte vlinder vloog weg, en zoo hoog op, en zoo ver af, dat er aan geen krijgen meer te denken viel. Sommige van de spelende knaapjes beproefden over eene breede greppel, die het eene stuk

land van het andere scheidde, te springen; FERDINAND was van degenen die medededen. Hem en den anderen grooten jongens gelukte het wel; doch kleinere hen willende nabootsen, konden niet aan de overzijde komen, zonder eenigzins geholpen te worden. Om dezen den sprong gemakkelijk te maken, grepen bij beurten de oudere jongens de andere bij de hand, en trokken die over; FERDINAND alleen weigerde zulks te doen, en het kind, dat hij had behooren te helpen, viel hals over hoofd in de greppel, waarin eenig water afgezakt was, zoodat het knaapje met natte voeten en geheel bemodderd, weder ten voorschijn kwam. - Aan den overkant van de sloot, ter regterzijde van het weiland, stond een hazelnotenboom, wiens takken gedeeltelijk overhielden naar de weide, waarop zich de kinderen bevonden. De kleine EVERT, die zijn' bok voor een wagentje gespannen had, reed langs den kant, onder die takken door; zijne zweep gebruikende om den bok te slaan, draaide de slag om een' der takken, en bleef zoo vast zitten, dat hij zonder hulp niet los te krijgen was. Die hulp werd door EVERT aan de jongens in het algemeen verzocht; alle

schoten meer of min gewillig toe, FERDINAND alleen uitgezonderd. ‘Houd dan ten minste den bok vast,’ zeide EVERT; ook dit wilde hij niet doen, en terwijl de kinderen door het trekken aan de zweep den tak deden buigen, en deze op- en nedergaande, den bok gedurig op den rug tikte, ging het dier aan den loop, holde zoo hard voort, en deed zulke averegtsche sprongen, dat het wagentje omsloeg, en het kleine meisje, dat er in zat, er uitgesmeten werd. Intusschen stond FERDINAND te lagchen, om de vruchteloze pogingen zijner speelmakkers, om door trekken den slag van de zweep los te krijgen; had hij den tak, als die naar beneden ging, willen grijpen, en zoo gelegenheid geven om den knoop los te maken, de zaak zou spoedig afgedaan zijn geweest; dan geene hand tot hulpbieden willende uitsteken, maakte hij de andere kinderen kwaad; deze trokken nu zoo veel te harder, en de tak, die eene menigte nog onrijpe vruchten droeg, brak af en viel neder. Oogenblikkelijk kwam de eigenaar van den boom aanloopen, en begon hevig te knorren op de kinderen, die hem van zoo veel hazelnoten beroofd hadden; en ware hij over

de sloot bij hen geweest, voorzeker zou hij eenige klappen uitgedeeld hebben. Thans bleef het bij bedreigingen, om de ouders over de kinderen te zullen klagen, en deze hieven eene algemeene klagt aan tegen FERDINAND, die zoo onvriendelijk was blijven staan kijken, terwijl hij hun van zoo veel nut zou hebben kunnen zijn.

De heer WESINK, die van uit zijn huis de spelende kinderen min of meer had gadeslagen, en wel bemerkte had, dat zijn zoon FERDINAND zich niet veel met de anderen bemoeide, nu den man aan de overzijde van den sloot dreigende gebaren hebbende zien maken, en voorts een geschreeuw van de kinderen, gelijk het scheen, tegen zijnen zoon hoorende opgaan, zond iemand naar de weide, om FERDINAND en PIETER te gelasten, dadelijk te huis te komen. De kinderen, aan gehoorzaamheid gewend, volgden den afgezondene, en werden al terstond door den vader, aangaande het voorgevallene ondervraagd. Dit hem door be[i]den naar waarheid verhaald zijnde, vraagde hij aan FERDINAND, om wat reden hij toch zoo onvriendelijk en onbehulpzaam geweest was. Hij antwoordde: 'Ik dacht: wat heb ik met

eens anders zaken te doen; ik vraag niet om hulp, laat nu de anderen ook zich zelve helpen!' De vader hernam: 'dat is geheel de wijze niet, waarop men zich in de samenleving moet gedragen. Alle menschen behooren elkander steeds behulpzaam te zijn; indien ieder voor zich zelve alleen daar stond, en geene hand wilde uitstrekken om een ander dienst te bewijzen, zou alles al spoedig geheel in het honderd loopen. Buiten dit, hoewel gij heden geene hulp van uwe medespeelmakkers verlangd hebt, kon het op een' anderen keer toch ligt gebeuren, dat gij die noodig hadt, en verzoeken zoudt. Deed men dan jegens u, zoo als gij nu jegens anderen gedaan hebt, hoe zou u dat aanstaan? Ik meen zeer slecht, en toch door uw pas gehouden gedrag hebt gij verdiend, dat, wanneer gij u eens in verlegenheid bevindt, uwe makkers u ook den rug toekeeren.' FERDINAND gevoelde nu, dat hij verkeerd gehandeld had, en beloofde beterschap. De heer WESINK hem in zijne goede voornemens willende versterken, zeide: 'mij komt bij deze gelegenheid in de gedachte, een voorval, dat weinige maanden geleden heeft plaats gehad, dat niet alleen verdient in het

geheugen bewaard te worden, maar tevens duidelijk doet zien, hoe zeer hulpvaardigheid eene deugd is, die uitnemend te stade komen kan. Op den 19^{den} Januarij 1831, werden uit de stad *Maastricht* eenige manschappen uitgezonden, om te onderzoeken, wat de vijanden in den omtrek uitvoerden. Dit onderzoek gaf aanleiding tot een gevecht, hetwelk tusschen de genoemde manschappen en de Belgen voorviel. Zeker soldaat, genaamd ENGSTER, streed dapper tegen de muiters, doch werd eindelijk zwaar aan de zijde gewond, zoodat hij zijne zelfverdediging moest staken, en magteloos op den grond nederviel. Waart gij, FERDINAND! met uwe gezindheid van heden, om niemand te willen helpen, daar tegenwoordig geweest, gij zoudt den armen ENGSTER voorzeker hebben laten liggen, en hij ware, naar allen schijn, als krijgsgevangen in de handen der Belgen gevallen, of welligt door hen om het leven gebragt. Dan gelukkig dacht 's mans kameraad, wiens naam was CLAUSSE, er anders over. Hij pakte den gewonden man voorzigtig aan, en droeg hem een eindwegs van den vijand af; dan dit werd door eenen Belgischen soldaat bemerkt, en deze vervolgde CLAUSSE van zoo

nabij, dat hij vreesde, weldra door hem ingehaald te zullen worden. Wat nu te doen? zijn' makker aan diens lot over te laten, en alleen voor eigen behoud te zorgen? Neen! dat wilde de edelmoedige en behulpzame man niet. Wat dan? hij leide zijn' kameraad op den grond zachtjes neder, nam toen zijn geweer, schoot het op den muiter af, kreeg zelf eene wonde aan de hand, door het schot, dat deze gelijktijdig op hem loste, doch zag dat hij den vijand veel erger getroffen en zwaar gekwetst had. Nu nam hij zijn' vriend weder op, en bragt hem buiten het bereik van der vijanden vuur, op eene veilige plaats. Wat zegt gij daarvan, FERDINAND! wie heeft, dunkt u, beter gehandeld, deze CLAUSSE, of gij?' - FERDINAND bekende, dat het gedrag van den soldaat, het zijne ver overtrof: hij beloofde, wat zijn vader hem nu verhaald had, altijd te zullen onthouden, en hoopte er voornamelijk aan te denken, wanneer hij eens weder geen' lust mogt gevoelen, om anderen bij te staan. - Zoo ver wij weten, heeft hij zijn voornemen ten uitvoer gebragt, en sedert is er niemand geweest, die heeft kunnen klagen over FERDINANDS onbehulpzaamheid.

De weltevredene.

In het begin van dit boekje, lieve kinderen! hebt gij iets gelezen betreffende een jongetje, dat zeer veel bezittende, hetwelk zijn leven kon veraangenamen, niettemin altijd onvergenoegd was, en zoo lang onvergenoegd bleef, tot hij door tegenspoed, de waarde van hetgeen hij eertijds versmaadde, had leeren beseffen. Thans willen wij u een ander jongetje voorstellen, dat waarlijk in sommige opzigten zeer ongelukkig, evenwel altijd de beste zijde van alle dingen opsporende, steeds weltevreden was en bleef, en zoo doende, zoozeer een voorbeeld ter navolging, als het andere, ter waarschuwing voor u oplevert.

Weët gij wel, mijne vriendjes! die zoo vrolijk rondom mij heen huppelt, die het zonnelicht, en het verrukkelijk groen der boomen, en de schoone kleuren der bloemen, en elkanders blijde aangezichten zien kunt, dat er

blinden zijn? Weet gij het, die het gezang der vogelen, den klank van muzikinstrumenten, ja elkanders stemmen in staat zijt te hooren, dat er dooven bestaan? Weet gij, die met uwe speelmakkers kunt praten en lagchen, en de een den ander allerlei grapjes kunt vertellen, dat er menschen zijn, die niet spreken kunnen? ja dat dikwijls doofheid en stomheid zich bij denzelfden persoon laten vinden, en dus zulk een' dubbel rampzalig maken? - Welligt hebt gij nimmer een blind geboren of doofstom mensch gezien; ik kan u evenwel verzekeren, dat er zulke ongelukkigen op de wereld gevonden worden, en u aanbevelen, altijd met dankbaarheid te gedenken aan de gunst, door den goeden God u bewezen, daar gij zien, hooren en spreken kunt.

In de stad *Amsterdam* woonde een eerlijk ijverig ambachtsman, die eene lieve, zorgvuldige vrouw en zes gezonde, welig opgroeiende kinderen had. Toen het jongste van die kinderen een jaar of vier oud was, kwam er nog een zevende bij. De ouders waren daar wel mede tevreden, en de jeugd vond het regt aangenaam, in dat kleine broertje

eene soort van levend speelpopje te hebben. De meisjes voornamelijk betwistten elkander het genoeg van met dat broertje te sollen, het op den schoot te nemen, het te dragen, en waren regt tevreden, wanneer zij er mede op de straat, vóór der ouderen huis mogten heen en weder gaan, vooral wanneer dan de voorbijgangers het kindje aanzagen, en deszelfs gezonde kleur en helder kijkende oogjes prezen. Dan niet zeer lang duurde het, of dit aanvallige wicht baarde der goede moeder groote bekommering. Na verloop van eenige maanden, wanneer kleine kindertjes doorgaans reeds eenige teekens van de ontwikkeling hunner vermogens beginnen te geven, werd de moeder gewaar, dat haar zuigeling geen geluid, hoegenaamd, scheen te bemerken; zat de kleine HERMAN op den schoot van eene zijner zusters, en riep de moeder, of klapte zij in de handen, achter den stoel van hare dochter staande, zoo keek het kind niet op, of draaide het hoofd niet om; viel er onverwachts iets op den grond, dat een' harden slag gaf, en al de andere kinderen deed opspringen, HERMAN verschrikte niet, en bleef op zijn speelgoed staren, als gebeurde er niets

ongewoons; maakte de vader een bijzonder geraas met het uitoefenen van zijn beroep, (hij was een ankersmid) zoodat de andere kleinen de ooren toestopten, HERMAN gaf geen het minste teeken van verbazing of schrik. Toen de tijd daar was, dat meestal de kinderen eerst enkele woorden beginnen uit te spreken, en daarna er dagelijks nieuwe bijleeren, gaf HERMAN geen verstaanbaar geluid, en wat ook moeder hem voorpraatte, of zijne broeders of zusters hem poogden te laten nazeggen, geen woord kwam er uit zijnen mond. Wat in het eerst slechts een bang vermoeden geweest was, werd eene schrikwekkende zekerheid, de ongelukkige HERMAN was doof en stom! Zoo slecht bedeed hij was, met opzigt tot de bekwaamheid om te hooren en te spreken, zoo vlug was hij echter, in andere opzigten, hij groeide sterk, leerde spoedig alleen loopen, en bevatte gemakkelijk wat hij anderen zag doen, zoodat hij dit getrouwelijk nadeed, en daarom weldra, door zijne broeders en zusters, *het aapje* van het gezin, genoemd werd. Zijne bekwaamheid in deze, en het goede geheugen, dat men in hem opmerkte, was oorzaak dat de andere kinderen zich steeds

gaarne met hem bleven bezig houden, en hem allengs eenige dingen leerden, om welke te begrijpen, zien alleen genoeg is - maar hoe weinig is dat, in vergelijking met vele kundigheden, waartoe het verstand behoort opgescherpt te worden en die het eene kind aan het andere, zonder te spreken en gehoord te worden, onmogelijk leeren kan. HERMAN intusschen, scheen geen gevoel te hebben van hetgeen hij miste, hij was altijd weltevreden, vrolijk zelfs en verblijdde zich zoo dikwijls het hem mogelijk was eene kleine dienst, bij voorbeeld iets aan te geven, of weg te brengen, naar mate men hem zulks beduiden kon, aan zijne ouders, broeders of zusters, te bewijzen. Doch gij begrijpt, lieve kinderen! dat hoe ouder hij werd, hoe meer hij aan verveling was blootgesteld; van lezen had hij niet het minste begrip - schrijven was voor hem slechts een nietsbeduidend gekrabbel op een papier maken - rekenen ging zijn verstand te boven, en geld tellen, was voor hem niets anders, dan spelen met kleine ronde schijfjes, die hem meer of minder behaagden, naarmate zij meer of minder blinkend waren, doch waarvan men vruchteloos gepoogd zou

hebben hem de betrekkelijke waarde te doen bevatten.

Honderd jaren of daaromtrent geleden, waren ongelukkigen, gelijk HERMAN, veroordeeld tot eene altoosdurende onkunde, aangaande duizenderlei dingen, die zij, welken al hunne zintuigen ten dienste staan, zonder moeite te weten komen, of met meer of minder moeite leeren kunnen. Dan, sinds een aantal jaren, zijn enkele medelijdende lieden op de gedachte gekomen, of het niet mogelijk wezen zou, doof-stommen, door teekenen, die zij zien zouden, vele dingen te leeren. Zij hebben de proef daarvan genomen, die proef is uitmuntend wél gelukt, en zodoende bestaat thans de mogelijkheid voor oplettende doof-stommen, om uit hunne aangeborene onwetendheid, door gestadige oefening verlost te worden. In ons Vaderland is in de stad *Groningen* eene school opgerigt, in welke men zich met het onderwijzen van zulke ongelukkigen, als waarvan wij spreken, met onvermoeide zorg bezig houdt. Derwaarts besloten HERMANS ouders, hunnen zoon te zenden, toen hij den ouderdom van zeven jaren bereikt had. Verbaasd zag het arme kind, op den dag,

toen zijn vader met hetzelfde de reis beginnen zou, zijne moeder hem met eene bijzondere hartelijkheid omhelzen, en tranen storten; zijne broeders en zusters hem omringen en meer dan gewoonlijk kussen en de handen drukken; ja hadde zijn vaders gelaat geene vriendelijkheid geteekend, hij zoude bevreesd met hem zijn gegaan, want hij begreep volstrekt niet wat men met hem voorhad, en wie zou hem dat hebben kunnen beduiden? Nimmer uit zijne geboorteplaats geweest zijnde, duurde HERMANS bevreemding gedurende de geheele reize voort, daar hij wel zag, dat hij niet in zijn ouders huis te slapen gelegd word, en dat na zijn ontwaken en voortreizen geene der bekende voorwerpen hem onder de oogen kwamen. Doch wie zal zich een denkbeeld kunnen vormen van hetgeen in zijn binnenste omging, toen hij te *Groningen* aangekomen, door zijn' vader naar de bewuste school geleid zijnde, daar een geheel onbekend man ontmoette, die hem met de grootste vriendelijkheid ontving, en zich weldra omringd zag van eene menigte kinderen, onder welke hij vruchteloos zijne broeders en zusters zocht; en voornamelijk toen zijn vader hem aan zijn

hart drukkende, heenging en hem alleen bij al die vreemden achterliet. Bitter begon de arme knaap te schreien, toen hij zag, dat zijn vader na eene geruime poos niet weder kwam, toen hij hem willende zoeken, de deur, door welke beide ingekomen waren, gesloten vond, en zich door den man, dien hij het eerst daar ontmoet had, voelde terug geleiden. - Het kostte veel moeite HERMAN tot bedaren te brengen, doch dewijl hem niet anders dan eene goede bejegening te beurt viel, goed eten en drinken hem dagelijks gegeven werd en eene gemakkelijke slaapplaats hem iederen avond wachtte, gewende hij zich allengskens aan zijne nieuwe omstandigheden, te meer, daar hij, gelijk wij reeds opmerkten, van eene zachte en weltevredene geaardheid was. Zoetjes aan begon men nu hem eenig onderwijs te geven, op de, aan die nuttige school gebruikelijke wijze; hij lette zeer wel op, en maakte dus al ras groote vorderingen, bewees, dat hij begreep, wat men hem, door teekenen met de vingers poogde te doen verstaan, en leerde binnen weinig tijds, zijne eigene gedachten, op dezelfde wijze aan anderen mededeelen. Zeer verblijd toonde hij zich, op een' dag,

toen het hem gelukt zijnde, op zijne manier te vragen: ‘Waar hij toch was, waar zijne ouders gebleven waren, en waarom hij zich niet meer bij zijne broeders en zusters bevond?’ daarop een antwoord kreeg, dat zijne bevassing niet te boven ging, inzonderheid hierop uitkomende, dat men hem nog zeer veel leeren wilde, en dat hij na verloop van tijd zijne bloedverwanten zoude wederzien. - Wat hij voorts de andere kinderen op de school zag doen, wekte al meer en meer HERMANS oplettendheid op; een boek in hunne handen, deed hem verlangen te weten, wat zij daar toch mede deden - en met den meesten ijver maakte hij gebruik van het onderwijs, dat men hem in het lezen en in de taalkunde gaf. Wat hij vroeger alleen als onbeduidend gekrabbel had aangezien, deed men hem begrijpen, dat letters waren, door middel van dewelke men schrijvende zijne gedachten op het papier kon zetten - en de schrijfkunst, die men hem leerde, werd voor hem eene onuitputtelijke bron van genoegens. O wat vond hij zich gelukkig, toen hij een' brief aan zijne ouders schrijven kon, en dengenen lezen, dien hij van hen terug ontving! Met

het opene blad in de handen ijde hij naar zijnen onderwijzer, wees op den brief, op zijn hoofd (als wilde hij zeggen: ik versta dit geschrift!) op zijn hart (om te beduiden: ik gevoel mij verblijd en gelukkig met mijne kennis) en daarna strekte hij de armen wijd uit en omvatte den meester, terwijl tranen in zijne oogen blonken, om hem te kennen te geven, hoe zeer hij hem dankbaar was! - Eens kunnende lezen en schrijven, viel het HERMAN niet uitermate moeilijk ook de rekenkunst te leeren, en de eertijds slechts als speeltuig door hem aangeziene stukken geld, verkregen in zijn oog de hun toekomstige waarde. Doch niet alleen zijne kunde vermeerderde dagelijks, ook zijn denkvermogen ontwikkelde zich meer en meer, en nu hij op tweederlei wijze vragen kon (met teekens op de vingers te maken, namelijk, en met schrijven) vroegde hij gedurig naar allerlei, dat hem tot nog toe onbegrijpelijk geweest was, en die vragen gaven zijnen onderwijzers de beste gelegenheid om hem God te leeren kennen, als den Schepper van Hemel en Aarde, als den goedertieren weldoener van alle menschen, en als het opperst wezen, dat de vervulling van pligten, die

men hem ook aanduidde, van ons eischt. Die vragen gaven ook aanleiding tot spreken over JEZUS CHRISTUS, den grootsten menschevriend, en zoo werd HERMAN meer en meer doordrongen van het besef, dat hij niet alleen zoo veel mogelijk een kundig, maar ook een braaf en deugdzaam mensch moest trachten te worden. Ten hoogste verblijd over alles wat hij te weten kwam, en volkomen vertrouwende op alles wat zijne meesters (die hem uit eene volslagene onkunde, tot zoo veel licht gebragt hadden) hem zeiden en aanprezen, leide zich HERMAN er met hart en geest op toe om ook hunne zedelessen in acht te nemen, en werd hij een der beste jongens, die op de geheele school waren. Nimmer had hij eenig onredelijk krakeel, dat zich door kloppen en stompen zou hebben kunnen openbaren, met zijne medemakkers; nimmer toonde hij zich norsch of onvriendelijk jegens hen; integendeel, altijd voegde hij zich naar hunnen smaak in het uitkiezen van eenige uitspanning, betoonde hun behulpzaamheid, wanneer dit te pas kwam, en was altijd weltevreden en inschikkelijk, al liep niet alles zoo als men begreep, dat hij het wel gewenscht zou hebben.

Gehoorzaam

aan de bevelen van zijne onderwijzers, oplettend op hun onderrigt, en ijverig in al de werkzaamheden, die zij van hem eischten, was HERMAN de lieveling van grooten en kleinen, die met hem omgingen, en niet zonder leedwezen zag iedereen den tijd naderen, waarop hij de school verlaten moest. - Die tijd eindelijk daar zijnde, kwamen vader en moeder den jongeling afhalen. Naauwelijks herkenden zij hem, zoo groot en kloek was hij gedurende het veeljarig afzijn geworden, doch dat afzijn had de wederzijdsche liefde geenszins doen verflaauwen. Hartelijk verblijd, omhelsden de ouders het kind, en het kind de ouders; daarna werd een teeder afscheid door HERMAN van zijne onderwijzers en medescholieren genomen, en nu keerde onze doof-stomme naar *Amsterdam* tot zijne verlangende broeders en zusters terug. Dan ach! te midden zijner oude bekenden, was het hem bijna even vreemd, als toen hij te *Groningen* gekomen was, onder menschen, die hij nooit gezien had. Geene zijner huisgenooten begreep zijne teekens op de vingeren; niemand bevatte zijn gebarenspeel zoo spoedig als zijne schoolkameraden dit deden; met geen mensch kon

hij dus thans op zijne wijze zoo gemakkelijk spreken, als hij dat met zijne doofstomme makkers gewend was; alles moest over en weder met schrijven gaan, en hoe langwijlig was dat niet! Deze treurige ondervinding bedroefde HERMAN, deed hem meer dan ooit beseffen, dat hem iets van belang ontbrak en een gevoel van moedeloze ontevredenheid in hem ontstaan. Dan, op zekeren dag gelegenheid hebbende, om het instituut tot onderwijs van blinden, hetwelk een der grootste sieraden van de hoofdstad uitmaakt, te bezigtigen, werd hij zoo zeer getroffen door het rampzalig lot der ongelukkigen, die nooit het licht der zon, noch de schoone natuur, noch het aangezicht hunner vrienden, noch iets, dat zij zelven maken, kunnen aanschouwen, en alles op het gevoel af doen moeten, en die daardoor geheel afhankelijk van anderen, duizenderlei genietingen missen, dat al zijne onvergenoegdheid verdween, zijne sombere gemoedsgesteldheid week en hij in eene soort van geestvervoering op de lei, die hij altijd bij zich droeg, schreef, en dit geschrift aan degenen, die hem vergezelden, met een opgeruimd gelaat te lezen gaf: 'O dank zij den goeden God, die mij het vermogen gaf te

zien! Wat ben ik veel gelukkiger dan deze blinden! Als ik alleen ben, kan ik mij verheugen in de voorwerpen die mij omringen, ik kan kunstwerken bewonderen, een boek met platte letters lezen, ook schrijven, ook genot hebben van hetgeen ik zelf heb gemaakt - en zij - nacht, eeuwige nacht omringt hen. O wat is mijn lot boven het hunne, wat mij dan ook ontbreke, benijdenswaardig!' Vervuld van eene vergenoegdheid, die hem sedert nimmer weder verliet, keerde HERMAN naar huis. Zijne ouders waren wezenlijk getroffen over 's jongelings weltevredenheid, en over de partij die hij uit het treurig lot van anderen trok, om zijn eigen niet veel minder treurig lot, gering te achten. Na dat HERMAN een paar jaren in zijner ouderen huis vertoefd had, kwam op de school te *Groningen* een onderwijzer der doof-stommen te sterven, nu dacht men daar aan HERMAN, en noodigde hem uit, dewijl zijn braaf karakter en zijne kunde bekend en geacht waren, om de opengevallene plaats te komen vervullen. Volgaarne nam onze jongeling dit aanbod aan; eene nieuwe bron van vergenoegdheid werd zoo doende voor hem geopend, dewijl hij nu zijnen eigenen kost kon

verdienen en vader en moeder niet langer tot last behoefde te zijn. Hij keerde dan naar zijne vorige verblijfplaats terug met een veel opgeruimder hart, dan toen hij voor het eerst derwaarts gegaan was; nam volijverig de hem opgedragene taak op zich, en bragt zeer veel bij tot het doen vorderen in kennis, van door de natuur misdeelden, gelijk hij. Waren zij eens treurig, zoo beurde hij hen op; waren zij ontevreden, zoo bragt hij hun het veelsoortige goede, dat zij genieten konden onder het oog, en zelf weltevreden en altijd dankbaar zijnde, wekte hij steeds soortgelijke gevoelens in hen op, of versterkte die, als zij ze bezaten. Lang leefde en werkte HERMAN met lust en opgeruimdheid van hart, en toen hij eindelijk oud zijnde op zijn sterfbed nederlag, eischte hij nog eens zijne lei, en de laatste woorden, die hij er op schreef, waren: 'Ik dank den goeden God, die mij vergund heeft zijne heerlijke schepping te zien, en mij met mijne medemenschen in zijne zegeningen te verblijden! - Hij overleed kort daarna, en de geheele school treurde hartelijk om zijn gemis.

De bemoeial.

Zoo verkeerd het is, onbehulpzaam te wezen, en zich aan alle deelneming in het doen van anderen, wanneer de gelegenheid die deelneming gepast maakt, te onttrekken, zoo verkeerd is het ook, zich gedurig en ongevergd tot helpen op te dringen, en met ieders zaken te bemoeijen. Wie dit doet, wordt tot last in den gezelligen omgang, brengt dikwijls meer kwaad dan goed voort, en wordt zoo zeer vermeden, als degene, die alleen voor zich zelve leeft.

KAROLINA, een meisje van tien jaren oud, had zich de verkeerdheid, waarvan wij spreken tot eene ongelukkige gewoonte gemaakt. Wel met geheel geen kwaad oogmerk, maar integendeel uit zucht om door hare meerdere kunde en bekwaamheid, hare jongere zusters van dienst te wezen, had zij het zich ter taak gesteld, wanneer deze iets te leeren of te

werken hadden, zich in hare bezigheden te mengen, en hoewel KLAARTJE, liever de som die men haar opgegeven had, alleen zou uitgedijferd, en SUZE het lampenkleedje, dat zij naaijen moest, alleen zou afgewerkt hebben, KAROLINA wilde altijd helpen, en dwong als het ware, de eene hare griffie, de andere hare naald af. Hierdoor was zij oorzaak dat beide zusters minder leerden, dan zij anders gedaan zouden hebben, en dikwijls niet wisten, wat de ouders meenden, dat zij reeds kenden. Werd haar beiden dan gevraagd: 'hoe komt dat?' zoo antwoordden zij. 'het komt doordien KAROLINA het halve werk voor ons heeft willen doen.' Dan zeiden de ouders wel tegen hunne oudste dochter: 'laat toch de kleintjes begaan en bemoei u niet met hare zaken.' - KAROLINA'S zwak bleef haar bij, en wanneer zij al hare zusjes voor eene wijle met vrede liet, zocht zij andere voorwerpen op, om die, ongevraagd, zoo als zij dit noemde, te helpen. Zag zij hare moeders kamenier bezig met wasschen van neteldoeksche strooken of kanten, terstond was zij daarbij en deed mede, maar de kunst niet wel verstaande, scheurde zij dikwijls de dunne stoffe, of wreef die zoo hard, dat er

gaatjes in vielen, bragt zoo doende de meid in groote verlegenheid, en deed deze ook somtijds zeggen: 'Ik wenschte wel juffertje, dat gij u niet met mijne zaken bemoeidet.'

- Was de werkmeid bezig eene kamer te stoffen, terstond liep KAROLINA derwaarts, wilde helpen, begon de tafel te wrijven, doch maakte er krassen in, in plaats van de gladheid te bevorderen, en moest dikwijls vele zoete woorden gebruiken om de meid over te halen, niet aan mevrouw over hare bemoeizucht te klagen. - Tegen den tijd, dat de keukenmeid het meest met het bereiden van het middagmaal te doen had, sloop zij ook gaarne naar de keuken, wilde dan saus roeren, of bakken, maar deed dit veelal zoo onhandig, dat de meid dubbel werk had, om het, door KAROLINA bedorvene, weder in orde te brengen, en wel eens den volgenden dag, door hare meesteres beknord werd, hetzij om dat er zulk een stank door het geheele huis geweest was, hetzij om dat de koekjes aangebrand geweest waren. Reeds eenige keeren, had de meid zich stilzwijgend laten berispen, maar eindelijk, mevrouw zich weder ontevreden getoond hebbende, zeide zij, dat de schuld lag aan KAROLINA, die zich altijd

met dingen, die haar niet aangingen, wilde bemoeijen. Nu werd het meisje opzettelijk door de moeder geroepen, en vermaand, toch eindelijk gehoor te geven aan hetgeen men haar reeds zoo dikwijls gezegd had, namelijk dat zij genoeg te doen had, indien zij alles wilde uitvoeren wat *haar* opgelegd was, dat zij veel te jong was, om zich in de zaken van anderen te mengen, dewijl zij van geen ding nog eenige volkomene kennis had, dat zij gevaar liep van als een lastig persoontje door een ieder aangezien te worden, en eindelijk dat zij zich het ongenoegen van hare ouders op den hals zou halen, indien zij aan geen' goeden raad gehoor wilde geven. Doch KAROLINA verbeterde zich niet. Integendeel begon zich hare fout allengs in eenen wijderen kring uit te strekken. Van het ongevraagd hulp bieden, wanneer er iets door anderen gedaan werd, de kwade gevolgen gewaar geworden zijnde, wendde zij het nu over een' anderen boeg, en gaf raad, en beschikte in dingen die geheel buiten haar vak waren. Zoo zeide zij bij voorbeeld op zekeren morgen, toen de kindermeid bezig was hare zusjes aan te kleeden: 'Naatje! doe haar toch vooral geene witte jurkjes aan; zij

moeten heden in den tuin bij tante gaan spelen en dan wordt er zoo gemorst, dat de jurkjes van avond wel vol vlakken zouden zijn!' - 'Ei jufvrouw wijsneus!' antwoordde NAATJE: 'moet ik dan anders doen dan mevrouw mij belast heeft? Tot nog toe zal ik hare orders meer dan de uwe in acht nemen en opvolgen.' Op een' anderen dag hadden de ouders voor KAROLINA eenige kinderen van haren ouderdom genoodigd, een bekwaam goochelaar zou een gedeelte van den avond het gezelschap komen vermaken, en ten einde KLAARTJE en SUZE ook iets van diens mans kunsten mogten kunnen zien, hadden zij den sleper, die beide meisjes naar een partijtje moest brengen, hetwelk voor haar juist dezen avond inviel, door den knecht laten zeggen, dat hij de kinderen een uur vroeger moest terugbrengen, dan den tijd, doorgaans tot het naar huis keeren van zulke kinderen bestemd. KAROLINA met hare gewone bemoeizucht hare zusjes tot aan de voordeur begeleidende, en van de boven gemelde orders niet wetende, zeide tegen den sleper: 'Vriend! gij zult de kinderen wel weder gaan halen op den tijd, dien u, aan het huis waar gij ze gaat brengen gezegd zal worden?' - 'Zoo

jufvrouwkje?’ zeide die man vragender wijze: ‘op dien tijd? ik meende een uur vroeger?’ - ‘Wel neen,’ hernam KAROLINA, denkende zich wel uit te sloven en hare zusjes dienst te doen: ‘wel neen, man! waar zou dat toe dienen!’ De sleper denkende, óf dat hij de eerste boodschap kwalijk verstaan had, óf dat hetgeen de jonge jufvrouw hem zeide meer geloof verdiende dan wat de knecht gezegd had, antwoordde: ‘nu, het is wél dan, het is mij om het even,’ en ‘hort! hort!’ aan zijn paard toeroepende, reed hij met de meisjes voort, terwijl KAROLINA weder naar binnen ging. Kort daarna kwamen hare speelmakkertjes, en op den bestemden tijd vertoonde zich de goochelaar. Nadat deze eene wijle gespeeld had, vraagde de moeder, hoe laat het was, en werd eenigzins ongeduldig toen zij gewaar werd, dat het uur, waarop zij hare kleine meisjes terug gewacht had, reeds sedert meer dan een kwartier had geslagen. In het eerst trachtte zij de verlegenheid, die bij haar opkwam, te verdrijven door zich te vleijen, dat de klok in haar huis vóór was, dat men de kinderen niet terstond zoude gewaarschuwd hebben, dat de slede op haar wachtte, enz.; doch eindelijk duurde het

zoo lang, dat zij hare vrees, dat er een ongeluk gebeurd zou zijn, niet langer kunnende verduren, iemand van hare bedienden zond, om te gaan zien, wat er voorgevallen was. Intusschen speelde de goochelaar voort, tot dat zijn tijd van uitscheiden dáár was. Toen nam hij zijn afscheid van het gezelschap, en ging de deur van de kamer uit, op hetzelfde oogenblik, dat KLAARTJE en SUZE binnentraden. Verheugd hare kindertjes in welstand weder te zien, speet het nu de moeder alleen maar, dat zij, door zoo laat te huis te komen, de grapjes van den goochelaar niet gezien hadden, en eerst nadat KAROLINA'S vriendinnetjes vertrokken waren, onderzocht zij de toedragt der geheele zaak. Nu kwam het uit, dat alweder, door zich te bemoeijen met eene zaak, die haar niet aanging, KAROLINA haar moeders vriendelijk plan verijdeld, en hare zusjes van een bijzonder vermaak te genieten, verstoken had. Zij werd dan ook degelijk beknord, en op nieuw aangemaand, hare bemoeizucht te laten varen, terwijl men haar deed opmerken, dat zij nadeel in plaats van voordeel had aangebragt, door zich tusschenbeide te stellen in eene zaak, die haar geheel niet betrof. Doch,

helaas! tot het ontwennen van eene kwade hebbelijkheid is meer kracht van wil noodig, dan KAROLINA tot nog toe bezat; zij vond er vermaak in, om dan in deze, dan in eene andere zaak hare belangstelling te toonen, dacht nooit dat zij te ver ging, en deed doorgaans veel meer, dan zij had behooren te doen. Zoo kwam er eens op een' voormiddag, terwijl zij les van haren schrijfmeester nam, iemand aan de voordeur, dien zij vrij lang met de meid, die hem binnengelaten had, hoorde praten. Hier moest zij, gelijk men het noemt, het hare van hebben, en dewijl de leerkamer nabij de voordeur was, wierp zij ijlings hare pen neder, liep naar de kamerdeur, opende die, en vraagde wat er gaande was. De meid zeide eerst: 'ach, het is eene zaak, die u niet aangaat;' doch toen KAROLINA bleef aanhouden, kreeg zij tot antwoord: 'deze man brengt eene quitantie, en dewijl hij geheel aan het andere einde van de stad woont, spijt het hem, dat, uwe moeder uit zijnde, hij nu geene betaling bekomen kan.' - 'Hoe veel moet hij hebben?' vraagde het kind. 'Slechts drie gulden,' sprak de man: 'het is de moeite niet waard daarom twee keeren zoo ver

te loopen.’ - O!’ hernam KAROLINA, ‘geef uw briefje maar hier, drie gulden zal ik wel in mijne beurs hebben, en zoo ik kan, zal ik u betalen.’ Met één gulden, een paar stukjes van vijf-en-twintig cents, eenige dubbeltjes en enkele centen, kwam KAROLINA, hare beurs ledigende, zoo ver, dat zij, op vier centen na, de verlangde som kon betalen; wat haar ontbrak, leverde haar, op haar verzoek, hare zuster KLAARTJE; het geld werd gegeven, de man vertrok en KAROLINA vervolgde eindelijk haar schrift, evenwel niet zonder eenige vrees te gevoelen, dat moeder haar doen wat voorbarig zou vinden. Doch hoe verschrikte zij, zoodra zij, na moeders tehuiskomst, deze het papiertje overreikte, en verhaalde wat zij gedaan had; want mevrouw had naauwelijks de oogen op den eersten regel geslagen, of zij zeide: ‘de man was hier niet terecht; niet ik, maar onze overbuurvrouw, mevrouw WESSELS, was hem drie gulden schuldig. Gij hebt zeker niet gelezen, wat hier staat, KAROLINA! anders zoudt gij (daar gij u toch met de zaak bemoeid hadt) den man uit zijne dwaling geholpen hebben. Nu hebt gij voor eene andere betaald - ik heb er vrede mede; doch gij

begrijpt, dat *ik* u het geld niet wedergeven zal.' - O hoe berouwde nu het meisje hare allezins ongepaste en onvoorzigtige daad! Zij had geen duit geld meer, was bovendien vier centen aan hare zuster schuldig, zag geene kans om van mevrouw WESSELS, die zij slechts van naam kende, hare drie gulden terug te krijgen, en had bovendien hare moeder over haar ontevreden gemaakt. - Er verliep nu een geruime tijd, gedurende welken zij zich bedachtzamer gedroeg, en meer om hare eigene zaken, dan om die van anderen dacht; maar allengs werd de herinnering van het voorgevallene flauwer, en wakkerde in evenredigheid de bemoeizucht in haar weder op. - Een nichtje van hare jaren, uit *Hoorn*, kwam bij haar te *Amsterdam* logeren. Dit meisje, eenvoudig opgevoed, en aan geene bijzondere gemakkelikheden gewend, keek hare oogen uit in de hoofdstad; de groote welvoorzienne winkels baarden haar de grootste verwondering, en van het bezoeken van den schouwburg stelde zij zich een bijzonder vermaak voor, hoewel zij niet regt begreep, wat zij daar zien zoude. De onbedrevenheid van dit kind was voor KAROLINA eene heerlijke gelegenheid, om

zich te doen gelden; zij verzuimde die dan ook geenszins. ‘Indien gij iets koopen wilt, HANSJE,’ zeide zij, ‘zoo zeg het mij, en ik zal u wel te regt helpen. Indien gij het eene of andere zien wilt, zoo spreek er mij van, en ik zal mijne ouders wel overhalen, om u dat genoeg te doen. Indien gij eens niet weet hoe gij u houden zult, vraag het mij, ik zal u goeden raad geven. Wilt gij aan uwe ouders schrijven, waarschuw mij, ik zal maken, dat uw brief naar den post komt. Kortom, ik zal u van dienst trachten te zijn bij alle gelegenheden en in alle omstandigheden.’ Hoewel HANSJE door hare ouders niet aan KAROLINA, maar aan de moeder van deze was aanbevolen geworden, en zij zich ook gaarne tot mevrouw gewend zoude hebben, zoo dikwijls zij raad of hulp behoefde, zoo voorkwam haar nichtje haar bij iedere gelegenheid, trad ongeroepen tusschenbeide, en overmeesterde, door zich met alles te bemoeijen, het arme kind zoo geheel, dat de helft van het genoeg, hetwelk dit kind zich van haar verblijf te *Amsterdam* beloofd had, wegviel.

Te lang gerekt zou ons verhaal worden, in-

dien wij in al de bijzonderheden KAROLINA'S verkeerd gedrag in deze betreffende, treden wilden; laat ons alleen nog verhalen, wat met opzigt tot HANSJES verschijning in den schouwburg plaats greep. Er waren tegen den laatsten woensdag van het Hoornsche juffertjes verblijf, plaatsen in eene loge besteld; de kaartjes daarvoor moesten op den speeldag vóór twaalf uren afgehaald worden, of zij waren verbeurd. Nu waren er, om der meisjes genoeg te vergrooten, nog een paar van hare beste vriendinnetjes mede gevraagd; doch van deze kon men eerst op den speeldag zelven bescheid hebben. Nu was het antwoord, dat zij mede gaan zouden, aan de moeder van KAROLINA gebragt, zonder dat laatstgenoemde dit wist. Toen zij dan den knecht zag uitgaan om de kaartjes voor de plaatsen te halen, riep zij hem toe: ‘gaan de jufvrouw tjes M. en Z. mede?’ - ‘Ik weet het niet,’ antwoordde de bediende. ‘In dat geval,’ hernam KAROLINA, ‘moet gij, eer gij de plaatsen neemt, aan beider huis, daarnaar gaan vernemen; want indien zij geen verlof kregen, om van onze partij te wezen, zouden er twee kaartjes te veel zijn.’ De knecht, die een nieuweling

in zijn vak was, en niet wist hoezeer hij den tijd noodig had, om de verlangde plaatsen te bekomen, gehoorzaamde aan KAROLINA'S last, maar kwam zoo doende te laat aan den schouwburg, het was lang over twaalf uren, de plaatsen waren weggegeven, en met die boodschap keerde hij naar huis. KAROLINA en HANSJE met haar naaiwerk bij mevrouw in de kamer zijnde komen zitten, had deze haar op een' vrolijken toon gezegd: 'kinderen! ik heb eene goede tijding vernomen; uwe vriendinnetjes gaan met ons, en terstond daarop heb ik den knecht om de kaartjes naar den schouwburg gezonden.' Zoodra KAROLINA dit gehoord had, had zij haar hart voelen kloppen, wel bewust, dat zij zich alweder onnoodig met eene zaak bemoeid had, die reeds in orde was, en wel verzekerd, dat zulks haar ten kwade zou geduid worden, indien de moeder het vernam. Men verbeelde zich dan hoe zij ontstelde, toen het berigt kwam, dat er geene plaatsen meer te krijgen waren. 'Aan wie ligt de schuld daarvan?' vraagde de moeder op een' onvergenoegden toon; en toen zij vernomen had, hoe hare dochter weder in de oude fout vervallen was, vervolgde zij: 'is dit het geval, KAROLINA!

zoo ga terstond naar mevrouw M. en den heer Z., en zeg, wat gij gedaan hebt, en dat gij dus de oorzaak zijt, dat onze geheele partij in duigen is gevallen.' Zulk eene vernederende getuigenis te gaan afleggen, stiet KAROLINA geweldig tegen de borst; doch zij moest gehoorzamen, was getuige van de droefheid harer vriendinnetjes over derzelver teleurstelling, kwam beschaamd en mismoedig weder te huis, en had toen het verdriet, zich aan HANSJES verwijt te moeten onderwerpen, en hare treurigheid te zien. Dan, gelukkig voor deze laatste vond KAROLINA'S vader nog gelegenheid voor zich zelve en voor zijn logeergastje eene plaats te bekomen; hij ging dan met dat meisje naar den schouwburg, maar zij vermaakte zich nu, zonder het gezelschap van hare vriendinnetjes te genieten, oneindig minder dan zij gedaan zou hebben, indien zij iemand van hare jaren gehad had, om mede te lagchen, te praten, en hare bewondering over al het nieuwe, dat zij zag, mede te deelen; en KAROLINA sleet, met de verwijten, die zij zich zelve deed, een' bij uitstek treurigen avond, te meer nog, daar hare moeder het meisje niet in haar bijzijn wilde gedoogen,

niet verkiezende, zoo als zij zeide, van met een kind in gezelschap te wezen, dat alle vermaningen in den wind geliefde te slaan, en zich niet beteren wilde.

Dan, wat was in het algemeen het gevolg van hare bemoeizucht? Dat hare bekenden haar begonnen te vreezen en haar ontweken, althans geene vertrouwelijkheid in den omgang met haar behielden. 'KAROLINA komt heden in ons gezelschap' was genoeg, wanneer dit gezegd werd, om alle gulle mededeeling van eenig plan te verbannen, dewijl een iegelijk vreesde, dat, wanneer zij het wist, zij het door hare bemoeizucht in de war zou sturen. Vraagde zij zelfs ergeloos naar het een of ander, men zweeg, of antwoordde: 'ach, het is iets, dat u niet aangaat,' en buiten haar om werd alles, zoo veel mogelijk, behandeld en afgesproken. Niet alleen was dit het geval te *Amsterdam*, waar KAROLINA te huis behoorde; maar zelfs te *Hoorn*, waar zij in den volgenden zomer met hare ouders eenigen tijd doorbragt, ging het niet beter, KAROLINA was daar ook reeds als eene bemoeial bekend, en werd met verwondering en droefheid gewaar, dat men ook daar haar gezelschap

geenszins zocht. Ja het ergste van alles was, dat, schoon KAROLINA verdemoedigd, en, gelijk men zegt, in jaren vorderende, door schade en schande geleerd, allengs wijzer werd, de naam, dien zij in hare jeugd gekregen had, haar geheel leven door haar bijbleef, en dat steeds telken reize, als zij met eene bijzondere belangstelling ergens naar vraagde, hare gezellinnen een beduidend teeken gaven, als wilden zij zeggen: 'past op, daar gaat zij zich weder met de zaak bemoeijen,' en haar dan slechts ter loops en ten halve uitsluitel gaven. Zoo bleef KAROLINA een weinig aangezocht persoon in den gezelligen kring, en smaakte dus minder genoeg in haar leven, dan zij gedaan zoude hebben, indien zij bij tijds hare kwade hebbelijkheid had afgelegd. - Een voorbeeld tot waarschuwing voor u allen, lieve kinderen! om spoedig, wat uwe ouders als laakbaar in u opmerken en u onder het oog brengen, na te laten; want zij kunnen de gevolgen van uwe verkeerdheden berekenen, gij kunt dit niet, en door u niet in uwe kindsche jaren te beteren, ondervindt gij tot zelfs in uwen ouden dag het nadeelige van dit verzuim.